

YATIRIM KURULUŞLAR
ÖZET NOT (2024)

1. Aracı Kurumun yapabileceği işlemler;

- a) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi
- b) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına gerçekleştirilmesi
- c) Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı
- e) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi
- f) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi.

2. Aracı kurumlar ve faaliyetleri;

Dar yetkili aracı kurum:

- Emir iletimine aracılık ve/veya
- Yatırım danışmanlığı

Geniş yetkili aracı kurum:

- Portföy aracılığı faaliyeti,
- Genel saklama hizmeti ve/veya
- Aracılık yüklenimi

Kısmi yetkili aracı kurum:

- İşlem aracılığı,
- En iyi gayret aracılığı faaliyeti,
- Sınırlı saklama hizmeti ve/veya
- Portföy yöneticiliği

3. Aracı kurumların ticaret unvanlarında;

- "menkul değerler" veya
- "menkul kıymetler"

ibarelerinden birinin yer alması şarttır.

Geniş yetkili aracı kurumlar ise

- "yatırım menkul değerler" veya
- "yatırım menkul kıymetler"

ibarelerini kullanabilir.

4. Aracı kurumların kuruluş şartları

- a) Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- b) Paylarının tamamının nama yazılı olması,
- c) Paylarının nakit karşılığı çıkarılması,
- ç) Asgari özsermaye tutarının altında olmamak kaydıyla Kurulca belirlenecek tutardan az olmaması,
- d) Esas sözleşmelerinin Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması,
- e) Kurucularının Kanunda ve ilgili düzenlemelerde belirtilen şartları haiz olması,
- f) Ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması gerekir.

5. Kuruculara ilişkin şartlar

- a) Müflis olmaması, konkordato ilân etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,
- b) Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,
- c) Kanunda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkûmiyetinin bulunmaması,
- ç) Kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,
- d) Kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörizmin finansmanı, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,
- e) Gerekli malî güç ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip bulunması şarttır.

6. 1.5.1. Faaliyete geçmek için aranan genel şartlar

- a) Kuruluş şartlarının kaybedilmemiş olması.
- b) Asgari kuruluş sermayesinin nakden ve tamamen ödenmiş olması.
- c) Tercih edilen hizmetler ve faaliyetlere göre Kurulun sermaye yeterliliği düzenlemelerinde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi.
- ç) Aşağıda yer alan "Organizasyon yapısı" başlığı altında sayılan şartları haiz bir organizasyon yapısının oluşturulmuş olması.
- d) Çalışacak personele ilişkin olarak "Personele İlişkin Şartlar" başlığı altında belirtilen şartların sağlanması
- e) Genel müdür ve yardımcılara ilişkin olarak "Genel Müdür ve Yardımcıları" başlığı altında belirtilen şartların sağlanması.
- f) Faaliyetlerin sağlıklı şekilde yürütülmesini teminen gerekli bilgi işlem altyapısının oluşturulmuş olması.
- g) Aracı kurum nezdinde bulunan varlıklara ilişkin sigorta dahil olmak üzere gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış olması.
- ğ) Varsa mevzuatta öngörülen teminatların tesis edilmiş olması.

Bu çerçevede yatırım kuruluşları ayrıca Birliğe üye olmak ve Yatırımcı Tazmin Merkezine (YTM) katılmak zorundadırlar.

- 7. Aracı kurum genel müdür ve genel müdür yardımcılarının mali piyasalar veya işletmecilik alanında en az 7 yıllık mesleki deneyime sahip olması ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip olması gerekir. Genel müdürlük görevine 6 aydan fazla vekalet edilemez.**

8. Yatırım kuruluşu çıkar çatışması politikasını oluştururken müşterinin çıkarlarına aykırı olabilecek olası durumları tespit etmek için, kendisi, ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili bulunan kişilerin;

- Müşteri aleyhine mali kazanç elde edecekleri veya mali kayıptan kurtulacakları,
- Müşterinin bir çıkarı olmadığı halde müşteriye sunulan hizmet ve faaliyetten çıkar elde edecekleri,
- Bir müşteri ya da müşteri grubunun diğer bir müşteri veya müşteri grubuna tercih edilmesi sonucunda çıkar elde edecekleri,
- Müşteriye sunulan hizmet ve faaliyet nedeniyle müşteri dışında kalan başka bir kişiden standart ücret ve komisyon dışında mali kazanç elde edecekleri durumları asgari kıstas olarak dikkate alır.

9. Olası çıkar çatışmalarının önlenmesi için kabul edilen tedbirler ile çıkar çatışmalarının önlenemediği durumlarda takip edilecek prosedürlerin asgari olarak aşağıdaki hususları içermesi gerekir:

- Yatırım kuruluşu içinde veya şirketler topluluğunun üyeleri arasında bilgi akışının önlenmesi veya yönetilmesine dair tedbirler.
- Yatırım kuruluşunun çıkar çatışmasına konu olan birimleri ile bu birimlerde çalışanların gözetimine dair tedbirler.
- Yatırım kuruluşunun çıkar çatışmasına konu olan birimlerinde çalışanların ücretlendirilmesine dair tedbirler.
- Yatırım kuruluşu çalışanlarının görev yerlerinin çıkar çatışmasına yol açmayacak şekilde belirlenmesine dair tedbirler.

10. Aracı kurumda çalışan

- Yönetici,
- İhtisas Personeli,
- Risk Yönetim Elemanının
- İç Kontrol Elemanı ve
- Müfettiş.

11. Yönetim kurulu üyeleri hariç olmak üzere,

- Yöneticiler,
- İç Kontrol Elemanı
- Risk Yönetim Elemanı
- Müfettiş,
- Yatırım Danışmanı,
- Kurumsal Finansman Uzmanı,
- Araştırma Uzmanı ve,
- Portföy yöneticisi

olarak çalışacakların, mevzuatta aksi belirtilmedikçe en az 4 yıllık lisans mezun olmaları gerekir.

- Müşteri temsilcisi,
- Türev araçlar müşteri temsilcisi,
- Borsa üye temsilcisi,
- Takas ve operasyon sorumlusu ve
- Türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusu olarak çalışacakların ise en az 2 yıllık ön lisans mezun olmaları gerekir.

12. Aracı kurum yönetim kurulu asgari olarak 3 üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğunun 4 yıllık lisans eğitimi veren okullardan mezun olmaları şarttır.

13. İhtisas personeli, yöneticilere bağlı olarak çalışan personeldir. İhtisas personeli;

- müşteri temsilcisi,
- türev araçlar müşteri temsilcisi,
- borsa üye temsilcisi,
- araştırma uzmanı,
- yatırım danışmanı,
- kurumsal finansman uzmanı ve
- portföy yöneticisi,
- takas ve operasyon sorumlusu ile
- türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusundan oluşur.

14. Müşteri temsilcisi, merkez dışı örgütler, seans salonları ve çağrı merkezleri de dahil olmak üzere yatırım kuruluşlarında,

- Müşteri emirlerini alan, ileten
- Müşterilere genel yatırım tavsiyesi veya finansal bilgi sunan,
- Emir alma sürecinde müşteri risklerini ve teminat durumlarını takip eden,
- Müşterileri hesapları hakkında bilgilendiren,
- Müşterilerin nakit alacaklarını değerlendiren,
- Yatırım hizmet ve faaliyetleriyle ilgili pazarlama faaliyetlerini yürüten personeldir.

15. Araştırma uzmanı,

- ✓ Ekonomik ve mali araştırmaların yapılması,
- ✓ İç ve dış piyasalardaki gelişmelerin izlenerek olası etkilerinin değerlendirilmesi,
- ✓ Yatırımlara doğru yön verilebilmesine yardımcı olacak bilgilerin hazırlanması,
- ✓ Temel ve teknik analiz gibi yöntemlerin kullanılması ve yorumlanması gibi faaliyetleri yürüten personeldir.

16. Yatırım danışmanı, yetkili kuruluşlarda müşterilere sermaye piyasası araçları ile bunları ihraç eden ortaklık ve kuruluşlar hakkında ve benzeri konularda yönlendirici nitelikte yorum ve yatırım tavsiyelerinde bulunulmasından ve Kurulun yatırım danışmanlığı faaliyetine ilişkin düzenlemelerinde belirtilen faaliyetlerin kısmen veya tamamen yürütülmesinden sorumlu olan personeldir.

17. Portföy yöneticisi, yetkili kuruluşlarda vekil sıfatıyla, müşterilerin mali durumuna, risk-getiri tercihlerine ve yatırım süresine uygun portföylerin oluşturulması ve yönetilmesi ile Kurulun bireysel portföy yöneticiliği faaliyetine ilişkin düzenlemelerinde belirtilen faaliyetlerin yürütülmesinden sorumlu olan personeldir.

18. **Kurumsal finansman uzmanı**, yetkili kuruluşlarda sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmesi ile ilgili olarak

- ✓ Fiyat tespit raporu hazırlanmasından,
- ✓ İhraççı ve/veya halka arz edenler ile birlikte izahname, ihraç belgesi veya tasarruf sahiplerine satış duyurusu ile varsa satışa ilişkin olarak Kurul onayına sunulan diğer belgelerin hazırlanmasından,
- ✓ ihraç fiyatı, miktarı ile halka arz süreci gibi hususların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmasından sorumlu olan personeldir.

19. **Takas ve operasyon sorumlusu**, yatırım kuruluşlarında emirlerin gerçekleşmesini takiben

- ✓ sermaye piyasası araçlarına ilişkin netleştirme,
- ✓ takas ve saklama işlemlerinin yürütülmesi ve işlemlerin müşteri hesaplarına yansıtılması,
- ✓ günlük bakiye kontrollerinin yapılması,
- ✓ müşteri kimlik bilgilerinin takibi,
- ✓ virmanların gerçekleştirilmesi,
- ✓ müşteri adına teminatların izlenmesi,
- ✓ sermaye artırımları ve kar payı dağıtımlarının takip edilerek müşteriler adına kullanımının sağlanması tamamen getiren personeldir.

20. **Müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanı**, Kurulun ilgili düzenlemeleri uyarınca aracı kurumların iç denetim sistemi kapsamında kendileri için öngörülen görevleri yerine getirmek üzere istihdam edilen personeldir.

21. **Personel ile ilgili ilkeler**

- i. Mesleki yeterlilik ilkesi
- ii. Mesleki özen ve titizlik ilkesi
- iii. Dürüstlük ilkesi
- iv. Sır saklama ilkesi

22. Yatırım kuruluşları müşterileriyle işlem yapmaya başlamadan önce, sunulacak faaliyet ve hizmete ilişkin **yazılı bir sözleşme** yapmak zorundadır.

23. Bir müşteriye verilmiş olan müşteri ve hesap numarası, çerçeve sözleşmenin sona erme tarihi üzerinden **10 yıl** geçmedikçe başka bir müşteriye **verilemez**.

24. **Yatırım kuruluşları tüm müşterilerini;**

- ✓ profesyonel ya da
- ✓ genel müşteri

Profesyonel müşteri tanımına girmeyen müşteriler "genel müşteri" kabul edilir.

25. Yatırım kuruluşları;

- ✓ Alım satım aracılık ve
- ✓ Halka arza aracılık

faaliyetleri kapsamında **yalnızca genel müşterilere** uygunluk testi yapmakla yükümlüdür. Uygunluk testine dair **ilk bilgiler yazılı** olarak alınır, **güncellemeler** ise **elektronik ortamda yapılabilir**.

26. **Bir müşterinin profesyonel müşteri olarak dikkate alınabilmesi için aşağıdaki kuruluşlardan biri olması ya da sayılan nitelikleri haiz olması gerekir:**

a) Aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri ile bunlara muadil yurt dışında yerleşik kuruluşlar.

b) Emekli ve yardım sandıkları,

c) Kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşlar.

ç) Nitelikleri itibarıyla bu kurumlara benzer olduğu Kurulca kabul edilebilecek diğer kuruluşlar.

d) Aktif toplamının 50.000.000 Türk Lirası, yıllık net hâsılatının 90.000.000 Türk Lirası, özsermayesinin 5.000.000 Türk Lirasının üzerinde olması kıstaslarından **en az ikisini** taşıyan kuruluşlar.

e) Talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilen müşteriler.

27. **Talebe dayalı olarak profesyonel müşteri kabul edilecek müşteri olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlardan en az ikisini** sağlaması gerekir:

a) Son 1 yıl içinde, her 3 aylık dönemde en az 500.000 Türk Lirası hacminde ve en az 10 adet işlem gerçekleştirmiş olmaları

b) Nakit mevduatlarının ve sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının da dâhil olduğu finansal varlıkları toplamının 1.000.000 Türk Lirası tutarını aşması

c) Finans alanında üst düzey yönetici pozisyonlarından birinde en az 2 yıl görev yapmış olması veya sermaye piyasası alanında en az 5 yıl ihtisas personeli olarak çalışmış olması veya Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı veya Türev Araçlar Lisansına sahip olması

28. Bir kişinin aracı kurum sermayesinin veya oy haklarının %10'u veya daha fazlasını temsil eden payları edinmek suretiyle aracı kurum ortağı olması veya bir ortağa ait payların aracı kurum sermayesinin veya oy haklarının %10, %20, %33 veya %50 sini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri Kurulun iznine tabidir.

29. Aracı kurumlar tarafından kaldıraçlı işlemlere ilişkin olarak birinci fıkrada belirtilen mecralarda yapılacak her türlü yayın, ilan, reklam ve duyuruda, Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz-Eylül, Ekim-Aralık dönemlerine ilişkin aracı kurumların **karda ve zararda** olan müşteri hesaplarının oransal dağılımına yer verilmesi zorunludur.

30. Aracı kurumların **merkez dışı örgütleri**

- ✓ Şube
- ✓ İrtibat bürolarından oluşur.

31. İrtibat büroları, aracı kurumu ve aracı kurumun yetkili olduğu yatırım hizmet ve faaliyetlerinin **tanıtımını yapmak amacıyla** aracı kurumu temsil etmekle görevli hizmet birimleridir. **İrtibat büroları sadece müşteri emirlerini aracı kuruma iletebilir.**

32. Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri

- a) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi.
- b) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına gerçekleştirilmesi.
- c) Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı.
- ç) Bireysel portföy yöneticiliği.
- d) Yatırım danışmanlığı.
- e) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi.
- f) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi.
- g) Çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi.
- ğ) Sermaye piyasası araçlarının müşteri namına saklanması ve yönetimi.
- h) Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması.

33. Yan hizmetler şunlardır:

- a) Sermaye piyasaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri sunulması.
- b) Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile sınırlı olarak kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması.
- c) Sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemlerle ilgili yatırım araştırmaları ve finansal analiz yapılması veya genel tavsiyede bulunulması.
- ç) Aracılık yükleniminin yürütülmesi ile ilgili hizmetlerin sunulması.
- d) Borçlanma veya başka yollardan finansman sağlanmasında aracılık hizmeti sunulması.
- e) Servet yönetimi ve finansal planlama yapılması.
- f) Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması.

*** Yan hizmetler, yatırım kuruluşları tarafından ayrıca bir yetki belgesine tâbi olmaksızın Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde yapılır.

34. Aracı kurumlar

- ✓ Sermaye piyasası kurumları,
- ✓ Borsalar,
- ✓ Kıymetli maden aracı kurumları,
- ✓ Sigorta, bireysel emeklilik, finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketleri ile Kurulca uygun görülecek diğer finansal kuruluşlara herhangi bir sınıra tabi olmaksızın iştirak edebilirler.

35. Aracı kurumların yukarıdaki sayılanlar dışındaki ortaklıklara yapabilecekleri iştirakleri toplamı ise özsermayelerinin %25 ini aşamaz. Geniş yetkili aracı kurumlar için bu sınır %50 dir.

36. Yurt dışında yerleşik kuruluşlar tarafından,

- Türkiye’de iş yeri açılması,
- Türkçe internet sitesi oluşturulması,

Sunulan yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin olarak Türkiye’de yerleşik kişi ya da kurumlar aracılığıyla ve/veya doğrudan tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunulması durumlarından herhangi birinin varlığı halinde faaliyetlerin Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olduğu kabul edilir

EMİR İLETİMİNE ARACILIK;

37. Emir iletimi,

- Aracı kurumlar ve
- Kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere bankalar tarafından yapılabilir.

38. Aşağıdaki faaliyetler de emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında sayılır:

- a) Halka arz, tahsisli satış veya nitelikli yatırımcılara satış sırasında taleplerin toplanmasıyla ilgili olarak taleplerin ilgili yatırım kuruluşuna iletilmesi ve müşteriler tarafından ilgili sermaye piyasası aracının bedeli olarak tevdi edilen nakdin tahsili veya geri ödenmesi gibi işlemleri kapsamak üzere gişe hizmeti verilmesi.
- b) Lehine faaliyet gösterilen işlem ve/veya portföy aracılığına yetkili kuruluşun sunabileceği yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinin yatırımcılara tanıtılması, sözleşme akdedilmesine aracı olunması.
- c) Sözleşme yapmak isteyen tarafların komisyon karşılığında bir araya getirilmesi faaliyetleri.

Yukarıdaki sayılan hizmetler müşterilerle çerçeve sözleşme imzalanmaksızın sunulabilir.

***Yatırım kuruluşlarınca kaldıraçlı alım satım işlemlerine yönelik olarak yurt dışında yerleşik kuruluşlarla emir iletimine aracılık faaliyeti yürütülemez.

İŞLEM ARACILIĞI FAALİYETİ;

39. İşlem aracılığı faaliyeti, emir iletimine aracılık faaliyetine ek olarak, müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerinin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına yatırım kuruluşları tarafından,

- a) Borsalar ya da teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine,
- b) Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında (portföy aracılığı faaliyeti ile) yetkilendirilmiş bir kuruluşa,
- c) Kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluşa, iletilmek suretiyle gerçekleştirilmesini ifade eder.

40. İşlem aracılığını;

İşlem aracılığı faaliyetinde bulunabilecek kuruluşları sermaye piyasası araçları bazında gösterir tablo:

Kuruluş/Sermaye Piyasası Aracı	Menkul kıymet		Türev araç	
	Pay	Diğer	Kaldıraçlı işlemler hariç türev araçlar (Borsaya veya portföy aracısına iletilmek üzere)	Kaldıraçlı işlemler
Aracı Kurum	+	+	+	+
Mevduat ve Katılım Bankası	-	+	+(pay endekslerine ya da paya dayalı olanlar hariç)	-
Kalkınma ve Yatırım Bankası	-	+	+(pay endekslerine ya da paya dayalı olanlar hariç)	-

PORTFÖY ARACILIĞI;

41. Yatırım kuruluşlarının kendi portföyünden müşteriye sermaye piyasası aracı satması veya müşteriden kendi portföyüne sermaye piyasası aracı satın alması işlemidir.

Portföy aracılığı faaliyetinde bulunabilecek kuruluşları sermaye piyasası araçları bazında gösterir tablo;

Kuruluş/Sermaye Piyasası Aracı	Menkul kıymet		Türev araç	
	Pay	Diğer	Kaldıraçlı işlemler hariç türev araçlar (tezgahüstü piyasada gerçekleştirilmek üzere)	Kaldıraçlı işlemler
Aracı Kurum	+	+	+	+
Mevduat ve Katılım Bankası	-	+	+(paya dayalı olanlar hariç, pay endekslerine dayalı dahil)	-
Kalkınma ve Yatırım Bankası	-	+	+(paya dayalı olanlar hariç, pay endekslerine dayalı dahil)	-

BİREYSEL PORTFÖY YÖNETİCİLİĞİ FAALİYETİ

42. Bireysel portföy yöneticiliği; kolektif yatırım kuruluşlarının portföyleri hariç olmak üzere, finansal varlıklardan oluşan portföylerin, her bir müşteri adına, doğrudan veya dolaylı bir menfaat sağlamak üzere vekil sıfatıyla yönetilmesidir.

43. Bireysel portföy yöneticiliği, müşterilerin mali durumuna, risk-çetiri tercihlerine ve yatırım süresine uygun

- ✓ portföyler oluşturulması ve yönetilmesi,
- ✓ söz konusu portföylerin takip edilmesi ve
- ✓ müşterinin Kurulun ilgili düzenlemeleri uyarınca bilgilendirilmesi hizmetini kapsar.

44. Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinde bulunabilecek yetkili kuruluşlar

- Aracı kurumlar,
- Yatırım ve kalkınma bankaları ile
- Portföy yönetim şirketleri

45. Faaliyetinde bulunulmasına izin verilebilmesi 4 yıllık lisans eğitimi veren kurumlardan mezun ve finans piyasalarında en az 5 yıllık tecrübesi olan yeterli sayıda portföy yöneticisini istihdam etmiş olması ve araştırma birimini oluşturmuş, birim yöneticisini ve ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda araştırma uzmanını görevlendirmiş olması zorunludur.

46. Yerindelik testi;

Yetkili kuruluşun bir müşteriye bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti sunmak üzere çerçeve sözleşmesi imzalamasından önce "yerindelik testi" uygulaması zorunludur.

Yerindelik testi, bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı kapsamında müşteriye sunulacak hizmet ile

- ✓ Müşterinin yatırım amaçları,
- ✓ Mali durumu (Uygunluk testinde dikkate alınmaz.)
- ✓ Bilgi ve tecrübesinin uyumlu olup olmadığının yetkili kuruluşlar tarafından değerlendirilmesidir.

Bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti yerindelik testinin sonucuna uygun olarak sunulur.

YATIRIM DANIŞMANLIĞI FAALİYETİ

47. Yatırım danışmanlığı, yetkili yatırım kuruluşunun, yatırımcı talebi doğrultusunda veya yatırımcı talebi olmaksızın sermaye piyasası araçları ile bunları ihraç eden ortaklık ve kuruluşlar hakkında,

- belli bir kişiye veya
- mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba

yönelik olarak yönlendirici nitelikte yorum ve tavsiyelerde bulunması faaliyetidir.

- Genel yatırım tavsiyeleri ile
- Finansal bilgi sunulması yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.

48. Müşterilere yatırım kuruluşları tarafından her türlü elektronik ortam aracılığıyla doğrudan sunulan veya yönlendirilen başka gerçek veya sanal portföylere ilişkin işlemlerin takip edilmesi ve/veya kopyalamasını sağlayan imkanların sunulması yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında değerlendirilir.

49. Yatırım danışmanlığı faaliyetinde bulunabilecek yetkili kuruluşlar

- ✓ aracı kurumlar,
- ✓ yatırım ve kalkınma bankaları ile
- ✓ portföy yönetim şirketleri

50. Faaliyetinde bulunulmasına izin verilebilmesi, 4 yıllık lisans eğitimi veren kurumlardan mezun ve finans piyasalarında en az 3 yıllık tecrübesi olan yeterli sayıda yatırım danışmanını istihdam etmiş olması ve araştırma birimini oluşturmuş, birim yöneticisini ve ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda araştırma uzmanını görevlendirmiş olması zorunludur.

KALDIRAÇLI İŞLEMLER;

51. Aşağıda belirtilen iş ve işlemler kaldıraçlı işlem kapsamında değildir:

- a) Kaldıraçlı alım satım işlemlerine konu edilebilecek varlıkların fiziki alım satımı.
- b) Bankalar arasında yapılan işlemler ile bankalar tarafından aracı kurumlara likidite sağlanması amacıyla yapılan işlemler.

52. Aracı kurumlar müşterileri ile gerçekleştirecekleri tezgahüstü türev araç işlemleri için teminat talep ederler. Teminat tesis edilmeden işlemlere başlanamaz. Teminat yapısı asgari olarak, **başlangıç ve sürdürme teminatı** olmak üzere belirlenir.

53. Kaldıraçlı işlemlerde pozisyonun ilk açıldığı sırada uygulanacak kaldıraç oranı 10:1'i geçemez.

54. Kaldıraçlı işlem gerçekleştirebilmek için başlangıç teminat tutarı olarak asgari 50.000 TL veya muadili döviz tutarı hesaba yatırılır.

55. Kaldıraçlı işlemlerde teminat olarak yalnızca nakit olarak

- Türk Lirası veya
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri döviz kabul edilir.

56. Aracı kurumlar kaldıraçlı işlemleri sundukları müşterilerine söz konusu işlemler için

- bireysel portföy yöneticiliği veya
- yatırım danışmanlığı hizmeti veremezler.

57. Kaldıraçlı işlemler için hesap açılışından önce **genel müşterilere** çalışma esasları Birlik tarafından hazırlanan ve aracı kurumlar tarafından sunulan bir deneme hesabı üzerinden işlem yaptırılması zorunludur. Müşterinin deneme hesabını **asgari 6 iş günü süreyle çalıştırması ve toplamda asgari 50 adet işlem yapması zorunludur.**

HALKA ARZA ARACILIK FAALİYETİ

58. **Aracılık yüklenimi:** Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında, ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının;

- Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılmayan kısmının tamamının bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (**Bakiyeyi Yüklenim**),
- Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle tamamının satın alınarak halka satılmasının (**Tümünü Yüklenim**),
- Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılmayan kısmın bir bölümünün bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (**Kismen Bakiyeyi Yüklenim**),
- Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle bir kısmının satın alınarak halka satılmasının (**Kismen Tümünü Yüklenim**), satışa yapana karşı taahhüt edilmesidir.

59. **En iyi gayret aracılığı:** Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında, ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının, izahnamede belirtilen satış süresi içinde satışa sunulmasının, satılmayan kısmın ise satışa yapana iade edilmesi veya bunları daha önce satın almayı taahhüt etmiş üçüncü kişilere satılmasıdır.

60. **Aracılık yüklenimi faaliyet izni en iyi gayret aracılığı faaliyet iznini de kapsar.** Ancak yalnızca en iyi gayret aracılığı faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirme yapılabilir.

61. **Aracılık yüklenimi ve en iyi gayret aracılığı faaliyetleri Kuruldan izin almak kaydıyla,**

- ✓ aracı kurumlar ile
- ✓ kalkınma ve yatırım bankaları

SAKLAMA HİZMETİ

62. Saklama hizmeti sınırlı ve genel saklama hizmeti olmak üzere yürütülür.

a) **Sınırlı saklama hizmeti;** işlem aracılığı ve portföy aracılığı ile ilgili olarak yetkili olunan ve aracılık hizmetine konu olan sermaye piyasası araçlarının,

- ✓ bireysel portföy yöneticiliğine ilişkin yönetilen portföylerin,
- ✓ aracılık yüklenimi ve en iyi gayret aracılığına ilişkin olarak ise halka arzına aracılık edilen sermaye piyasası araçlarının saklanması ile sınırlıdır.

b) **Genel saklama hizmeti;** yetkili olunan ve işlemi yapılan yatırım hizmet ve faaliyetlerinden bağımsız olarak sunulan saklama hizmeti sunulmasıdır.

63. **Sınırlı saklama hizmeti,** Kuruldan izin almak kaydıyla

- Sınırlı saklama hizmeti işlem aracılığı,
- Portföy aracılığı,
- Bireysel portföy yöneticiliği ve
- Halka arza aracılık (aracılık yüklenimi ve en iyi gayret aracılığı) hizmet ve faaliyetlerinden herhangi birini yapmaya yetkili yatırım kuruluşları tarafından yapılabilir.

64. Genel saklama hizmeti, Kuruldan izin almak kaydıyla

- ✓ Bankalar ile
- ✓ Aşağıdaki hizmet ve faaliyetlerinden herhangi birini yapmaya yetkili aracı kurumlar tarafından yapılabilir.
 - Sınırlı saklama hizmeti işlem aracılığı,
 - Portföy aracılığı,
 - Bireysel portföy yöneticiliği ve
 - Halka arza aracılık (aracılık yüklenimi ve en iyi gayret aracılığı)

65. Saklanan müşteri varlıklarına ilişkin mutabakat

Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu müşteriye ait sermaye piyasası araçlarına ilişkin müşteri bazında ve merkezi saklama kuruluşları ve/veya başka bir saklamaya yetkili kuruluş nezdindeki hesap ve kayıtlar arasında günlük mutabakat sağlamak zorundadır.

66. Saklama hizmeti sunulan müşteriler ile saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun iç kontrolden sorumlu birimi veya personeli tarafından müşteriye ait sermaye piyasası araçları ve nakde ilişkin her takvim yılında en az 1 defa yazılı veya elektronik ortamda mutabakat sağlanması zorunludur.

67. Aşağıdaki yan hizmeti sunacak aracı kurumların kısmi veya geniş yetkili olması gerekir.

- Sermaye piyasaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri sunulması
- Kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması,
- Kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması
- Aracılık yüklenimi yürütülmesi ile ilgili hizmetlerin sunulması
- Finansman sağlanmasında aracılık hizmeti sunulması
- Servet yönetimi ve finansal planlama yapılması

68. Genel yatırım tavsiyesi sunulması

- Genel yatırım tavsiyesi sunulması, Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında, belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olmamak kaydıyla, bir veya daha fazla sermaye piyasası aracı veya ihraççı hakkında, müşterilere veya dağıtım kanallarına yönelik olarak hazırlanan ve sermaye piyasası araçlarının mevcut veya gelecekteki fiyat veya değerlerine ilişkin yorum da dâhil, açıkça veya zımnen bir yatırım stratejisini öneren veya tavsiye eden yönlendirici nitelikteki her türlü araştırma veya diğer bilgi sunulması faaliyetidir.

- Genel yatırım tavsiyesi faaliyeti kapsamında hazırlanan ve belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olmamak kaydıyla müşterilere veya dağıtım kanallarına sunulan bilgilerin müşteri ile bire bir paylaşılması da bu faaliyet kapsamındadır.

69. Yatırım kuruluşları, yatırımcılardan yatırım hizmet ve faaliyetleri, kredili sermaye piyasası aracı işlemleri, sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemleri veya açığa satış işlemleri ile diğer yan hizmetler nedeniyle teminat verilmesini isteyebilirler.

Teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler,

- ✓ Nakit olarak Türk Lirası ve TCMB tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri,
- ✓ Kamu borçlanma araçları,
- ✓ Kurul düzenlemeleri uyarınca kredili menkul kıymet işlemlerine konu olabilecek sermaye piyasası araçları,
- ✓ Fon katılma payları ile
- ✓ Borsada işlem görmek kaydıyla özel sektör borçlanma araçları, varlığa dayalı menkul kıymetler, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler, kira sertifikaları
- ✓ Hazine Müsteşarlığının belirlediği standartlardaki altın ve diğer kıymetli madenler ve Kurulca uygun görülecek diğer sermaye piyasası araçlarıdır.

70. Sözleşmeler, en az bir nüsha olarak düzenlenir ve aslına uygun olduğuna ilişkin onaylayanın imzasını ve yatırım kuruluşunun kaşesini ihtiva eden bir suret müşteriye verilir.

71. Yatırım kuruluşları tarafından yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunumu sırasında, gerçekleştirilen faaliyetin türü gözetilmek suretiyle aşağıdaki belgelerin düzenlenmesi zorunludur:

- a) Nakit Alındı/Nakit Ödendi Belgesi.
- b) Müşteri Emir Formu.
- c) Türev Piyasalar Emir Takip Formu.
- ç) Seans Takip Formu.
- d) İşlem Sonuç Formu, Türev Araç İşlem Sonuç Formu ve Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İşlem Sonuç Formu.
- e) İşlem Talimat Formu.
- f) Türev Piyasalar Teminat Durum Raporu.
- g) Türev Piyasalar Pozisyon Limit Aşımı Raporu.
- ğ) Hesap Ekstresi (aylık bildirimler).

72. Tezgahestü işlemlerde müşteri emri formu yerine işlem talimat formu ve aylık olarak hesap ekstresi düzenlenir.

73. Yatırım kuruluşları müşterilerden yazılıya da sözlü olarak emir kabul edebilir.

74. Müşterilerden seanstan önce veya seans sırasında telefon, faks, otomatik para çekme makinesi (ATM) kullanılmak suretiyle, elektronik ortama da benzeri şekillerde imza alınmaksızın emir alınabilir. Bu emirler genel hükümler açısından sözlü emir niteliğindedir.

75. Sözlü alım satım emirlerine dayanılarak yapılan işlemlerde, sözlü emrin varlığını ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.
76. Alım veya satım emri vermesine rağmen herhangi bir işlem gerçekleştirilmediğini iddia eden müşteri, emri verdiğini ispatla yükümlüdür.
77. Yatırım kuruluşlarının yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler dolayısıyla
- ✓ Aldıkları ve ürettikleri elektronik olanlar da dahil her türlü belgeyi,
 - ✓ Gerçekleşip gerçekleşmemesine bakılmaksızın müşteri emirlerine ilişkin tüm emir formlarını,
 - ✓ Elektronik ortamda alınan emirleri ve bu emirlere ilişkin belgeler ile faks kayıtlarını
- Düzenli ve tasnif edilmiş bir biçimde **10 yıl süre ile saklamaları zorunludur.**
78. Ses kayıtları için saklama süresi **10 yıldır.**

KREDİLİ ALIM, AÇIĞA SATIŞ VE ÖDÜNC ALMA VE VERME İŞLEMLERİNE GENEL OLARAK

79. Sermaye piyasası aracı ödünç alma ve verme işlemleri;

- ✓ aracı kurumlar,
- ✓ bankalar ve
- ✓ Takasbank

tarafından bu Tebliğde yer alan esaslar çerçevesinde Kuruldan ayrıca izin alınmaksızın gerçekleştirilebilir.

	Aracı Kurum	Banka	Takasbank
Açığa Satış	Yapabilir	-----	-----
Ödünç alma/verme	Yapabilir	Yapabilir	Yapabilir
Kredi	Yapabilir	Yapabilir	-----

80. *DİBS* piyasa yapıcısı olarak yetkilendirilmeyen bankalar ve aracı kurumlar, *DİBS*'leri **yalnızca ödünç verebilirler** ancak ödünç alma işleminde bulunamazlar.
81. *Sermaye piyasası araçlarının kredili alımı ve açığa satış işlemlerinde özkaynak oranının hesaplanmasında;*
- a) *Nakit, devlet tahvili, hazine bonusu, Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmekte olan ve Hazine ve Maliye Bakanlığının belirlediği standartlardaki altın ve diğer kıymetli madenler ve/veya Kurulca uygun görülecek diğer sermaye piyasası araçlarının kabul edilmesi halinde bu kıymetlerin %100'ü,*
- b) *Payların Borsa İstanbul'un ilgili düzenlemelerinde belirlendiği oranlarda,*
- c) *Borsa yatırım fonu katılma paylarının % 90'ı,*
- ç) *Hisse senedi şemsiye fonlara bağlı yatırım fonu katılma payları ile serbest şemsiye fonlara bağlı yatırım fonu katılma paylarının % 75'i,*
- d) *(ç) bendi dışında kalan yatırım fonu katılma paylarının % 90'ı özkaynak olarak kabul edilebilmektedir.*

82. İşlem sıraları sürekli kapatılmış olan hisse senetleri ile işlem sıraları geçici durdurulmuş olan hisse senetlerinin kapalılık halinin beş iş gününden fazla sürmesi ve Borsa Yönetim Kurulu tarafından kapalılık halinin devamına karar verilmesi durumunda, söz konusu hisse senetleri teminat olma niteliklerini kaybederler.

Sermaye Piyasası Aracı Ödünç Alma ve Verme İşlemleri

83. Sermaye piyasası aracı ödünç alma ve verme işlemi, ilgili çerçeve sözleşmede belirlenen esaslar dahilinde, ödünç veren tarafından ödünç alan tarafa, belirli bir dönem için sermaye piyasası araçlarının verilmesi ve aynı cins sermaye piyasası aracının mislen geri alınmasını ifade eder.
84. Ödünç alan, ödünç aldığı sermaye piyasası araçları karşılığında, ödünç veren tarafa ödünç alınan sermaye piyasası araçlarının cari değerinin %100'ünden az olmamak kaydıyla, aralarında serbestçe belirlenecek tutarda özkaynak verir.
85. Özkaynak tutarı ile ödünç verilen sermaye piyasası araçlarının cari değeri arasındaki fark ödünç veren adına ilgili aracı kurum tarafından günlük olarak ödünç verilen menkul kıymetler izleme formu düzenlenerek takip edilir.
86. Özkaynak tutarı, sermaye piyasası araçlarının cari değerinin %100'ünün altına düştüğü takdirde, ödünç alan tarafa aynı gün içinde en seri haberleşme aracı ile yazılı olarak özkaynak tamamlama bildiriminde bulunulur.
87. Özkaynağın, bildirim alındığı gün tamamlanması esastır. Özkaynağın bildirim alındığı gün itibariyle tamamlanmaması durumunda, aracı kurum tarafından ayrıca bir ihbarname gönderilmesine gerek kalmaksızın özkaynak tutarı ve/veya müşterinin açığa satış nedeniyle hesabında bulunan özkaynak kullanılarak yükümlülükler yerine getirilir ve varsa negatif fark müşteriden tazmin edilir.

Açığa satış ve kredili alım işlemi

88. Sahip olunmayan sermaye piyasası araçlarının satılmasını ya da satışına ilişkin emrin verilmesini ifade eder. Satışa ilişkin takas yükümlülüğünün ödünç alınan sermaye piyasası araçları ile yerine getirilmesi de açığa satış sayılır.
89. Borsa İstanbul A.Ş.'de işleme konu olan paylardan GİP, PÖİP ve YİP hariç BİAŞ Pay Piyasası payları ve BYF'ları
- YANİ; Yıldız Pazar ve Ana Pazar Payları ile BYF'ler kredili alım ve açığa satış işlemlerine konu olabilmektedir.
90. Varantlarda, sertifikalarda, sahipliğe dayalı kira sertifikalarında, gayrimenkul yatırım fonlarında ve girişim sermayesi yatırım fonlarında kredili alım ve açığa satış işlemi yapılamaz.
91. Gayrimenkul sertifikalarında ise kredili alım yapılabilmekle birlikte açığa satış işlemi yapılamaz.

92. Kredili sermaye piyasası aracı ve açığa satış işlemlerinde özkaynak olarak kullanılamaz.

93. Kredi ile satın alınan sermaye piyasası araçları açığa satış işlemlerinde özkaynak olarak kullanılamaz.

94. Satıma konu olan sermaye piyasası araçlarının satım emrinin verildiği an itibarı ile

- ✓ müşterinin aracı kurum nezdindeki hesabında bulunmaması veya
- ✓ söz konusu yükümlülüğün ilgili sermaye piyasası aracının ödünç alınması sureti ile yerine getirilmesi durumunda herhangi bir ilave bildirim ihtiyacı duyulmaksızın müşteri tarafından verilen satım emrinin açığa satış olduğu kabul edilir.

95. Genel işlem sınırları

- ✓ Aracı kurumların belirli bir anda kullandıkları kredilerin toplam tutarı ile
 - ✓ Müşterileri ve/veya kendi hesaplarına açığa sattıkları hisse senetlerinin değerinin toplamı
- her faaliyet için ayrı hesaplanmak üzere içinde bulunulan aydan önceki üç ay için ay sonları itibarıyla hesaplanan özsermayelerin ortalamasının iki katını geçemez.

96. Özel işlem sınırı; Aracı kurumların bir müşteriye açacakları kredi tutarı, genel işlem sınırlaması çerçevesinde hesaplanan ortalama özsermaye tutarının %10 (yüzde on)'unu aşamaz.

97. Sürdürme teminatının kredili işlem süresince % 50 oranında ve üzerinde uygulanması kaydı ile aracı kurumların bir müşteriye açabilecekleri kredi tutarı iki katına kadar artırılabilir.

98. Aracı kurumun tüm müşteri hesaplarındaki kredili işleme konu hisse senetlerinin toplam değerinin bir şirket tarafından ihraç edilen kısmı, aracı kurumun ortalama özsermaye tutarının %50 sini aşamaz.

99. Kurul kaydına alınan sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satışına aracılık faaliyetini aracılık yüklenimi şeklinde gerçekleştiren aracı kurumlar halka arz süresince bu menkul kıymetlerle ilgili kredili işlem yapamazlar.

100. Aracı kurumlar, Kurul kaydına alınan sermaye piyasası araçlarının halka açılma amacıyla Borsada satış sureti ile yapılan halka arzlarında, söz konusu sermaye piyasası araçlarıyla ilgili açığa satış işlemi yapamazlar.

101. Müşteri sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işleminde, başlangıçta asgari %50 oranında özkaynak yatırmak zorundadır. Başlangıçta yatırılacak özkaynak, açılan kredi ile satın alınan menkul kıymetlerin cari piyasa değeri kadar nakit veya menkul kıymetin peşin olarak yatırılmasını ifade eder. Kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinin devamı süresince özkaynak oranının asgari %35 olması

zorunludur. Özkaynak oranının %35'in altına düştüğü takdirde, aracı kurumlar eksikliğin tespit edildiği gün itibarıyla, özkaynak oranını başlangıç özkaynak tamamlamalıdır.

102. Özkaynağın, tamamlama bildirimini müşteriye yapıldığı tarihten itibaren iki iş gününü geçmeyecek şekilde sermaye piyasası araçlarının kredili alımı ve açığa satış işlemi çerçeve sözleşmesinde belirlenen süre içerisinde tamamlanmaması halinde, aracı kurum ayrıca bir ihbarname göndermesine gerek kalmaksızın, kredili olarak alınan ve/veya özkaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak krediyi kapatma yetkisine sahiptir.

103. Özkaynak oranının hesaplanmasında;

[[işleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri – kredi tutarı] / işleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri]

[[işleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri – açığa satışa konu sermaye piyasası aracının piyasa değeri] / işleme konu kıymetlerin cari piyasa değeri]

104. Aracı kurumlar müşterilerinin kredi hesabındaki özkaynak tutarını, her iş günü itibarıyla hesaplamak ve raporlamak zorundadırlar.

105. Sermaye piyasası aracı ihraç eden şirketin yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey personeli ve %10 veya daha fazla paya sahip ortakları ile bu kişilerle birlikte hareket ettiği tespit edilen kişiler ve bu kişilerin eş ve velayeti altında bulunanların söz konusu ihraççının sermaye piyasası aracında açığa satış işlemi yapmaları yasaktır.

106. Uzaktan kimlik tespiti prosedürü yılda en az 2 defa gözden geçirilir.

107. Personelin, uzaktan kimlik tespiti sürecine ilişkin yılda en az 1 defa ve her bir güncelleme sonrasında kişisel verilerin korunması mevzuatı da dâhil olmak üzere eğitim alması sağlanır.

108. Uzaktan kimlik tespiti sürecinde kişiye yalnızca yapılan kimlik tespiti işlemi için geçerli, merkezi olarak üretilen SMS OTP iletilir.

109. Görüntülü görüşme ile uzaktan kimlik tespiti sürecinde beyaz ışık altında görsel olarak ayırt edilebilen güvenlik öğelerine, fotoğraf ve imzaya sahip olan kimlik belgesi kullanılır.

110. Aracı Kurum veya portföy yönetim şirketi uzaktan kimlik tespiti ile kimlik tespiti yaptığı kişileri farklı bir risk profilinde izler.

KİTLE FONLAMA PLATFORMU

111. Kitle Fonlama Platformun; Anonim ortaklık olması ve asgari 15.000.000 Türk Lirası olan sermayesinin tamamının nakden ödenmiş olması, sermayesinin ve özsermayesinin bu tutardan az olmaması gerekir.

- 112.**Kurulca resen veya başvuru üzerine listeden çıkarılan platformlar, listeden çıkarılmaya ilişkin Kurul karar tarihinden itibaren 1 yıl süreyle kitle fonlaması faaliyetinde bulunmak üzere yeniden listeye alınmak için Kurula başvuramaz.
- 113.**Katılım bankaları ve geniş yetkili aracı kurumlar hariç en az 1 yönetim kurulu üyesinin Bireysel Katılım Yatırımcısı lisansına sahip kişilerden olması zorunludur.
- 114.**Yatırım Komitesinin en az 3 üyeden oluşması gerekir. En az bir üyesinin Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansına sahip olmalı.
- 115.**Kitle fonlama platformları, faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya rehin almak suretiyle kredi veya ödünç para verme işlerine aracılık edemezler ve paya dayalı kitle fonlaması dışında herhangi bir sermaye piyasası aracı karşılığında kitle fonlaması faaliyeti yürütemezler.
- 116.**Geniş yetkili aracı kurumlar hariç platformlar paylara ilişkin olarak ikincil piyasa işlemlerine aracılık edemezler.
- 117.**Nitelikli yatırımcı olmayan gerçek kişiler, bir takvim yılı içerisinde paya dayalı kitle fonlaması yoluyla azami 250.000 Türk Lirası yatırım yapabilir. Ancak bu sınır 1.000.000 Türk Lirasını aşmamak kaydıyla yatırımcının platforma beyan ettiği yıllık net gelirinin %10'u olarak uygulanabilir.
- 118.**Bir girişim şirketi veya girişimci tarafından herhangi bir 12 aylık dönemde kitle fonlama platformları aracılığıyla en fazla 2 kampanya ile fon toplanabilir.
- 119.**Bilgi formunda açıklanmak ve ihraç sınırını geçmemek kaydıyla talep edilen fon miktarının azami %20'sine kadar ek fon toplanabilir.
- 120.**5.000.000 Türk Lirasını aşan fon taleplerinde, hedeflenen fonun en az %10'una tekabül eden tutarın kampanya süresi içerisinde nitelikli yatırımcılar tarafından karşılanmış olması zorunludur.
- 121.**Kampanya süresi, yatırım komitesi tarafından onaylanmış bilgi formunun kampanya sayfasında yayımlandığı tarihte başlar ve bu süre 60 günü geçemez.
- 122.**Girişimciler veya girişim şirketinin ortakları, kampanya sürecinin başladığı tarihi takip eden 3 yıl içerisinde miras, mirasın paylaşımı, eşler arasındaki mal rejimi hükümleri veya cebri icra nedenleriyle yapılacak devirler ile girişimciler veya girişim şirketi ortaklarının nitelikli yatırımcılara ya da kendi aralarında yapacakları devirler hariç olmak üzere paylarını devredemezler.

YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN GENEL YER ALAN SÜRELER

3 GÜN

- ❖ Herhangi bir nedenle görevden ayrılan genel müdür ve yardımcılarının görevden ayrılma nedenleri, ilgili aracı kurum ve görevden ayrılan personel tarafından 3 iş günü içinde Kurula ve Birliğe bildirilir.
- ❖ Yatırım kuruluşlarının faaliyet izni aldıktan sonra faaliyetleri süresince de genel ve özel faaliyet şartlarını sağlamaları zorunludur. Yatırım kuruluşları bu şartları kaybetmeleri halinde durumu Kurula 3 iş günü içinde bildirir.
- ❖ Açıklanan durumlarda değişiklik olması halinde, değişikliğin yatırım kuruluşu tarafından öğrenilmesini takip eden 3 iş günü içerisinde, ilgili müşterilere değişiklik hakkında bildirimde bulunulması ve müşterinin yazılı beyanının alınması zorunludur.
- ❖ Aracı kurumların murahhas üye tayinine ve bunların yetki ve sorumluluklarının belirlenmesine ilişkin yönetim kurulu kararları ile bunda yapılan değişiklikler, ilgili yönetim kurulu kararının tescilini izleyen 3 iş günü içinde Birliğe bildirilir.
- ❖ Birlik ve SPL, bu madde uyarınca kendisine yapılan bildirimler kapsamında yatırım kuruluşları, merkez dışı örgütleri ile personeli hakkında bu Tebliğ hükümlerine aykırı bir durum tespit etmesi halinde 3 iş günü içinde Kurula yazılı olarak bildirimde bulunur.

10 GÜN

- ❖ Genel müdür ve genel müdür yardımcılarının atamaları Kurula bildirilmesi şarttır. Bildirimden itibaren 7 iş günü içinde Kurulca olumsuz görüş bildirilmemesi durumunda ilgili kişilerin atamaları yapılabilir ve atamaya ilişkin olarak aracı kurum tarafından 10 iş günü içinde Birliğe bildirim yapılır.
- ❖ Süresi içinde faaliyet izni almak üzere Kurula başvurmayan veya faaliyet izni başvurusu uygun görülmeyen aracı kurumlar bu hususların kendilerine bildirildiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde sona erme kararı almak veya esas sözleşmelerindeki ticaret unvanına, amaç ve faaliyet konularına ilişkin hükümleri, yatırım hizmet ve faaliyetlerini kapsamayacak şekilde değiştirmek ve buna ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesini ilanı izleyen 10 iş günü içinde Kurula göndermek zorundadır.
- ❖ Aracı kurumların merkez dışı örgüt açma izinleri ve işletme adı veya marka kullanım izinleri, konuya ilişkin Kurul izninin tebliğini izleyen 10 iş günü içinde ilgili ticaret siciline tescil ettirilir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan olunur.
- ❖ Merkez dışı örgütün kapatılması halinde ise ayrıca merkez dışı örgütün tescili Kurulca tebliğini izleyen 10 iş günü içinde ticaret sicilinden terkin edilir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan olunur.
- ❖ Aracı kurumlar, yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının tebliğ ile belirlenen unvanı ile görev yapacağı hizmet birimini tebliğde öngörülen şartları taşıdığını tevsik edici belgeler ve ayrıntılı iş tecrübesini gösteren özgeçmişli ile

birlikte işe alınmalarını takiben 10 iş günü içinde SPL'ye bildirir. Söz konusu personelin görevden ayrılması, unvan ve hizmet biriminin değiştirilmesi ile benzeri her türlü değişiklik de keyfiyeti takip eden 10 iş günü içinde SPL'ye bildirilir.

- ❖ Aracı kurumlar, yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının tebliğde öngörülen durumlarında herhangi bir değişiklik olması halinde, keyfiyeti 10 iş günü içinde SPL'ye bildirir.
- ❖ Bankalar, yatırım hizmet ve faaliyetlerini sundukları merkez birimleri ile merkez dışı birimlerini ve bu birimlerde görev yapan yönetici ve ihtisas personeliyle ilgili olarak birinci ve ikinci fıkradaki esaslar dâhilinde SPL'ye bildirimde bulunur.
- ❖ Aracı kurumlar merkez ve merkez dışı örgütlerinin adresleri ile faaliyet şartlarını tevsik eden belgelerle birlikte bunlarda meydana gelen değişiklikleri keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirmek zorundadır.
- ❖ Aracı kurumlar imza yetkililerini gösterir mevcut imza sirkülerlerini ve değişiklik meydana gelmesi halinde güncel imza sirkülerlerini keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe gönderir. Bankalar da sermaye piyasası faaliyetlerine ilişkin birimleriyle sınırlı olarak bu hükme tabidir.
- ❖ Aracı kurumlar, ortakları, personeli, müşterileri ve diğer gerçek ve tüzel kişiler aleyhine açtıkları dava ve takipler ile bunların kendileri aleyhine açtıkları dava ve takipleri ve sonuçlarını öğrendikleri tarihi izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirmek zorundadır. Söz konusu dava ve takiplerin tutarının özsermayenin %10 unu geçmesi halinde Kurula da bildirimde bulunulur. Bankalar da yatırım hizmet ve faaliyetleri ile sınırlı olarak bu fıkra hükmüne tabidir.
- ❖ Aracı kurumlar Kurulun bağımsız denetime ilişkin düzenlemeleri kapsamında seçtikleri bağımsız denetim kuruluşu hakkındaki bilgiler ile buna ilişkin değişiklikleri keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirir
- ❖ Yatırım kuruluşları iletişim bilgileri, internet sitesi adresi, vergi kimlik numarası ve ticaret sicil numarası bilgileri ile bunlarda meydana gelen değişiklikleri keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirir.
- ❖ Tebliğ uyarınca yapılan ilanlara ilişkin gazeteler ilanı izleyen 10 iş günü içinde Birliğe gönderilir.

1 AY

- ❖ Kurulca faaliyet iznine ilişkin bildirim yapılmasını müteakip en geç 1 ay içinde harcın ödendiğine ilişkin makbuzun Kurula iletilmemesi halinde faaliyet izni iptal edilir.

- ❖ **Şube ve irtibat bürosu izin için**, bilgi ve belgelerle izin almak üzere Kurula başvurur. İzin başvuruları Kurul tarafından 30 iş günü içinde sonuçlandırılır. Kurulca istenecek eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması için geçen süreler bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

Diğer

- ❖ (1) Kuruluş için Kuruldan izin almasını takiben 6 ay içinde faaliyet izni almak üzere başvurmayan aracı kurumun faaliyet izni alma hakkı düşer.
- ❖ Kurula yapılan bildirim takiben 20 iş günü içinde Kurulca aksi yönde görüş bildirilmedikçe, bildirimde bulunulan yan hizmetler bu Tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak yürütülmeye başlanır.

Başarılar 😊